Jeugdmonitor 2019

Gebiedscijfers 12-18 jaar Ooststellingwerf

In dit overzicht staan cijfers weergegeven met betrekking tot de gezondheidssituatie van jongeren van 12 tot en met 18 jaar. De cijfers zijn uitgesplitst naar gebieden binnen uw gemeente. U kunt het gemeentelijk gemiddelde vergelijken met het Fries gemiddelde. Indien er geen gebiedscijfer beschikbaar is, staat er een streepje (-). Het overzicht biedt u een handvat om onderbouwd beleid en activiteiten uit te voeren die de gezondheid en het welzijn van jongeren uit uw gemeente verbeteren.

Gezondheidsonderzoek

De cijfers zijn afkomstig uit de Jeugdmonitor 12-18 jaar, uitgevoerd onder jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar. 8.575 jongeren hebben meegedaan aan dit vragenlijstonderzoek, een respons van 25%. Het is de wettelijke taak van GGD Fryslân om regelmatig gezondheidsonderzoeken uit te voeren onder de inwoners van Fryslân. De uitkomsten van deze gezondheidsonderzoeken voorzien de Friese gemeenten van cijfermatige onderbouwing van hun (gezondheids)beleid. In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de 12-18 jarigen weergegeven, dit is dezelfde leeftijdsgroep als in 2016 is bevraagd. Dit maakt het eenvoudiger om resultaten te vergelijken.

Significantie en weging

De resultaten uit het gezondheidsonderzoek zijn statistisch getoetst op significantie. Er is dan sprake van een daadwerkelijk verschil ten opzichte van het gemeentelijk of Fries gemiddelde. Resultaten met een significant verschil bij $p < 0.05$ zijn in de tabel donkerblauw gemarkeerd. Resultaten met een significant verschil bij $p < 0.1$ kunnen een signaal zijn en zijn in de tabel lichtblauw gemarkeerd. De cijfers zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en omvang van de steekproef zodat deze representatief zijn en er betrouwbare uitspraken over kunnen worden gedaan.

Nieuwe onderwerpen Jeugdmonitor 2019

Aan de Jeugdmonitor 2019 is een aantal nieuwe onderwerpen toegevoegd. Hierna volgt per onderwerp een korte toelichting.

Geluk

De indicator (zeer) goed ervaren gezondheid is aangevuld met een indicator geluk. Aan jongeren is gevraagd hoe gelukkig zij zich meestal voelen.

Seksuele weerbaarheid

Onderdeel van seksuele gezondheid is het kunnen aangeven en bewaken van de eigen grenzen. In de Jeugdmonitor is daarom gevraagd of jongeren kunnen aangeven wat zij wel en niet willen als het gaat om seks en seksualiteit.

Stress

Binnen het thema stress is ervoor gekozen om de focus te leggen op mogelijke oorzaken van stress en de mate van stress die jongeren hierbij ervaren. In totaal zijn er 5 stressoren gekozen: 'school of huiswerk', 'situatie thuis', 'eigen problemen', 'wat anderen van me vinden' en 'alles wat ik moet doen'. Jongeren konden aangeven of zij zich hier nooit tot zeer vaak door gestrest voelen.

Slapen

Uit onderzoek blijkt dat slaap gerelateerd is aan verschillende andere gezondheidsuitkomsten, waaronder overgewicht. In de Jeugdmonitor is jongeren gevraagd om te beoordelen hoe goed zij over het algemeen slapen en of zij zich overdag slaperig of moe voelen.

Elektronische sigaret

Het roken van sigaretten neemt af. In plaats daarvan wordt soms gekozen voor het gebruik van een e-sigaret. Om dit te kunnen monitoren zijn vragen over het gebruik van de e-sigaret toegevoegd.

Roken in huis

Net als roken, is meeroken schadelijk voor de gezondheid. Daarom is in de Jeugdmonitor gevraagd of er in huis gerookt wordt door bijvoorbeeld gezinsleden of bezoek.

Gehoorschade

Uit onderzoek blijkt dat ook op jonge leeftijd al sprake kan zijn van schade aan het gehoor. In de Jeugdmonitor is gevraagd naar het ervaren van een piep of ruis als gevolg van gebruik van koptelefoon of oortjes of na het bezoeken van een plek met harde muziek. Beide hebben te maken met blootstelling aan (te) hard geluid. Daarnaast is gevraagd naar het ervaren van een piep of ruis zonder aanleiding. Dit is namelijk gelinkt aan het hebben van (beginnende) gehoorschade.

Ouderbetrokkenheid

Uit de IJslandse aanpak drank- en drugspreventie komt ouderbetrokkenheid naar voren als een van de factoren die een rol speelt bij alcoholgebruik. Daarom zijn twee vragen over ouderbetrokkenheid aan de Jeugdmonitor toegevoegd. Gevraagd wordt naar hoe gemakkelijk verschillende vormen van ondersteuning van ouders/verzorgers verkregen wordt en in welke mate ouders/verzorgers weten met wie hun kind omgaat.

Jonge mantelzorgers

Mantelzorg op jonge leeftijd kan een grote impact hebben op het leven. Om inzichtelijk te maken hoe veel jonge mantelzorgers er zijn, is gekeken hoeveel jongeren samenwonen met een zieke, gehandicapte, verslaafde, psychisch verwarde of depressieve huisgenoot.

Woonomgeving

Binnen het thema woonomgeving zijn vragen toegevoegd over plekken in de buurt waar jongeren kunnen bewegen, plekken waar ze anderen kunnen ontmoeten en hoe veilig jongeren zich in hun buurt, op school en thuis voelen.

Achtergrondkenmerken en gebiedsindeling Ooststellingwerf

Achtergrondkenmerken

	Respons aantal	Respons %	Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	Praktijkonderwijs en Vmbo-bk	Vmbo-gt	Havo en Vwo	Mbo	Hbo en Wo	Eenoudergezin
Ooststellingwerf	286	22%	116	170	112	174	14%	13%	52%	18%	3%	10%
Fryslân	8575	25%	3469	5106	3293	5282	15%	18%	49%	15%	3%	9%

Gebiedsindeling

Gebied 1		Gebied 2		Gebied 3	
Woonplaats	PC	Woonplaats	PC	Woonplaats	PC
Oosterwolde	8431	Makkinga	8423	Oldeberkoop	8420
		Haule	8432	Oldeberkoop	8421
		Haulerwijk	8433	Nijeberkoop	8422
		Waskemeer	8434	Elsloo	8424
		Donkerbroek	8435	Langedijke	8425
				Appelscha	8426
				Ravenswoud	8427
				Fochteloo	8428

	Gebied 1	Gebied 2	Gebied 3	Ooststellingwerf	Fryslân
Een (zeer) goed ervaren gezondheid	84%	90%	84%	86%	87%
Voelt zich meestal (zeer) gelukkig	91%	83%	86%	87%	87%
Matige psychosociale problematiek (laatste 6 mnd)	12%	9%	14%	12%	7%
Ernstige psychosociale problematiek (laatste 6 mnd)	1%	4%	2%	2%	3%
Matige en ernstige psychosociale problematiek (laatste 6 mnd)	13%	13%	16%	14%	11%
Licht/matig/ernstig psychisch ongezond (laatste 4 weken)	13%	13%	20%	15%	16%
Onvoldoende weerbaar	5%	9%	5%	6%	6%
Kan matig/(heel) slecht grenzen aangeven bij seks en seksualiteit	11%	9%	13%	11%	12%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door school of huiswerk	17%	28%	29%	24%	22%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door situatie thuis	6%	11%	6%	8%	5%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door eigen problemen	8%	9%	12%	10%	9%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest over wat anderen van hem/haar vinden	9%	11%	12%	11%	11%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door alles wat hij/zij moet doen	13%	19%	25%	19%	20%
Slaapt over het algemeen helemaal niet goed of niet zo goed	17%	12%	12%	14%	13%
Voelt zicht (bijna) elke dag slaperig of moe	17%	14%	22%	18%	16%
Slaapt helemaal niet goed/niet zo goed en voelt zich minimaal een paar keer per week slaperig of moe	10%	8%	10%	10%	11%
Matig overgewicht	14%	14%	7%	12%	9%
Ernstig overgewicht	3%	0%	0%	1%	1%
Matig en ernstig overgewicht	17%	14%	7%	13%	10%
Ontbijt: 5 of meer dagen per week	77%	88%	91%	85%	88%
Fruit: elke dag	27%	31%	37%	31%	32%
Groente: elke dag	42%	47%	46%	45%	44%

	Gebied 1	Gebied 2	Gebied 3	Ooststellingwerf	Fryslân
Water: 2 of meer glazen per dag	70%	64%	68%	67%	69%
Suikerhoudende dranken: 2 of meer glazen per dag	37%	42%	38%	39%	35%
Energiedrankjes: drinkt (bijna) nooit energiedrankjes	85%	93%	89%	89%	90%
Energiedrankjes: drinkt (bijna) nooit of max 1 blikje per dag	96%	96%	96%	96%	97%
Loopt of fietst elke dag naar school of stage-/werkplek	78%	70%	71%	73%	77%
Lid van een vereniging, club of sportschool	76%	69%	80%	75%	77%
Sport wekelijks bij een club, vereniging of sportschool	74%	68%	79%	74%	74%
Beweegt elke dag minstens 1 uur	10%	19%	33%	20%	19%
Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur	34%	54%	65%	50%	55%
Beweegt wekelijks in vrije tijd	70%	69%	74%	71%	71%
Sport minder dan gewenst	48%	39%	48%	45%	42%
Ooit gerookt: hele sigaret of meer	21%	18%	13%	18%	14%
Ooit gerookt: alleen trekjes of een hele sigaret of meer	33%	26%	17%	26%	23%
Rookt: elke dag	8%	6%	4%	6%	4%
E-sigaret: ooit gebruikt	32%	23%	14%	23%	22%
Er wordt in huis gerookt	23%	22%	20%	22%	20%
Ooit alcohol gedronken: heel glas of meer	48%	44%	36%	43%	41%
Alcohol gedronken: slokjes/heel glas of meer (laatste 4 weken)	36%	45%	36%	39%	37%
Bingedrinken: 5 of meer drankjes per gelegenheid (laatste 4 weken)	28%	31%	24%	28%	26%
Ooit aangeschoten of dronken geweest	39%	35%	27%	34%	34%
Aangeschoten of dronken geweest (laatste 4 weken)	18%	26%	17%	21%	20%
Ooit cannabis gebruikt	21%	10%	11%	14%	13%
Cannabis gebruikt (laatste 4 weken)	6%	6%	4%	5%	5%
Ooit harddrugs gebruikt	7%	6%	9%	7%	7%
Harddrugs gebruikt (laatste 4 weken)	1%	5%	3%	3%	3%

	Gebied 1	Gebied 2	Gebied 3	Ooststellingwerf	Fryslân
Ooit lachgas gebruikt	3%	6%	8%	6%	7%
Lachgas gebruikt (laatste 4 weken)	0%	5%	3%	3%	2%
Risico op problematisch gebruik sociale media (met slaaptekort)	12%	6%	14%	10%	9%
Risico op problematisch gamen (met slaaptekort)	3%	4%	0%	2%	2%
Heeft wel eens last van gehoor na muziek luisteren of gamen met koptelefoon/oortjes	22%	19%	23%	21%	20%
Heeft wel eens last van gehoor op plek met harde muziek	59%	45%	51%	52%	50%
Heeft wel eens last van gehoor zonder aanleiding	34%	27%	32%	31%	29%
Slachtoffer pesten op school: minstens 1 keer (laatste 3 mnd)	12%	15%	6%	11%	10%
Slachtoffer pesten op school: 1 of meer keren per week (laatste 3 mnd)	3%	3%	2%	2%	2%
Dader pesten op school: minstens 1 keer (laatste 3 mnd)	8%	5%	5%	6%	5%
Slachtoffer cyberpesten: minstens 1 keer (laatste 3 mnd)	6%	7%	9%	7%	6%
Dader cyberpesten: minstens 1 keer (laatste 3 mnd)	3%	6%	5%	4%	2%
Heeft naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf verstuurd (laatste 6 mnd)	7%	6%	6%	7%	5%
Wel eens een ongewenste seksuele ervaring gehad	7%	6%	7%	6%	5%
Wel eens geestelijk mishandeld	4%	7%	4%	5%	4%
Vroeger wel eens geestelijk mishandeld	15%	17%	19%	17%	14%
Vroeger wel eens lichamelijk mishandeld	5%	8%	3%	6%	4%
Lichamelijk mishandeld (wel eens/vroeger)	5%	10%	5%	7%	5%
Ziek thuis (laatste 4 weken)	29%	33%	37%	33%	31%
Ziek thuis: 3 of meer dagen (laatste 4 weken)	10%	7%	11%	9%	10%
Gespijbeld (laatste 4 weken)	23%	20%	16%	20%	17%
Gespijbeld: 3 of meer uren (laatste 4 weken)	14%	14%	12%	13%	8%

	Gebied 1	Gebied 2	Gebied 3	Ooststellingwerf	Fryslân
Moeite met rondkomen: ervaart enige of grote moeite	8%	11%	7%	9%	7%
Jonge mantelzorger: gezinslid met ernstige ziekte, beperking of verslaving	14%	9%	16%	13%	11%
Geen/te weinig plekken voor buiten bewegen in de buurt	32%	42%	50%	41%	31%
Geen/te weinig ontmoetingsplekken in de buurt	65%	62%	71%	66%	67%
Voelt zich soms/zelden/(bijna)nooit veilig in de buurt	13%	13%	9%	12%	11%